

Jeg skal i saa Henseende exempelviis kun anføre et Punkt, som ogsaa findes i det anførte Udkast fra 1852, nemlig, at en heel Deel af Politimyndigheden med den fuldt udviklede Communalforfatning maa gaae over til Communalbestyrelsen. Men at man nu skal udsætte at tage Bestemmelse om, at Byraadet selv kan vælge sin Formand, fordi Retsvæsenets Omordning ikke er foregaaet, troer jeg ikke er nødvendigt. Ivertimod kunde, naar en saadan Bestemmelse tages nu, der imidlertid vindes Erfaring om, hvorvidt der var Mødenhed nok til, at ogsaa flere andre Forretninger, der nu ere hos Byfogderne, til den Tid kunde gaae over til Communalbestyrelsen eller til den valgte Borgmester.

Lehmann: Den ærede Secretair (Sonne) har med saa stor Velwillie omtalt mig og mine Bestræbelser, at jeg meget nødig vil, at han skulde føle sig ubehagelig berørt ved, at jeg ikke kunde acceptere den Bærel, han udstedte paa mig. I den Anledning skal jeg endnu tilføje mig at føie en eneste Bemærkning til, hvad jeg tidligere har udtalt. Saalænge det er en af Kongen udnævnt Embedsmand, der under Navn af Borgmester eller Byfoged staaer i Spidsen for Communen, kan Staten vel berolige sig ved den Sikkerhed, som den har gennem denne Embedsmand, der væsentlig selv bestyrer Communen, saaledes at den med Hensyn til egentlige Lovregler i saa Henseende væsentlig kan indskrænke sig til en lille Reservation. Dette er foruden Ordet „Byraad“ et af de saa Resultater af mit tidligere Arbejde, der er gaaet over i dette Lovudkast. Der er ligeledes Begrebet „Bedtægt“, som derfra er kommet ind i det danske Lovsprog, men foruden disse smaa linguistiske Triumfer har dette Arbejde kun indført den Definition, som gaaer ud paa at bestemme, i hvilke Tilfælde en Beslutning af en Communalbestyrelse kan suspenderes. I det Dieblik derimod, da der er Tale om, at Byen skal vælge Borgmesteren, hvilket — jeg gjentager det — maa skee, forinden man kan erkjende, at Byen har fuld communal Frihed, saa opstaae ikke blot alle de Spørgsmaal, jeg sidst nævnte, men tillige det, hvorledes Statens Tilsyn skal formes; thi der

maa ved Siden af den communale Frihed baade i Kraft af Fornuften og i Kraft af selve Grundlovens Bud stilles et Tilsyn. Communerne skulle ikke være selvstændige Stater, de maae stilles under et Tilsyn, og dette kan jo ikke ligge i Luften, det maa udføres gennem Organer. I det Lovforslag, som jeg dog seer, at idetmindste een af mine Medborgere, den ærede Secretair (Sonne), har læst, findes der ogsaa et heelt Capitel om Statens Tilsyn og alle de Former og Midler, hvorved det skal opretholdes; det er et Spørgsmaal, som aldeles ikke kan afvises. Naar man vil gennemføre communal Frihed — som er den ene Side af Sagen —, saa maa der nødvendigviis i samme Dieblik ogsaa blive Tale om, hvorledes Statens Tilsyn skal ordnes. Efter den ærede Secretairs Foredrag synes det mig, at han forudsatte, at dette var Noget, som kunde beroe, Noget, som ikke nødvendigviis maatte findes i samme Lov, men det kan i alt Fald ikke fordras i Kraft af Grundloven, der stiller begge Dele ved Siden af hinanden.

Indenrigsministeren: Under de forskellige Behandlinger af Lovforslag om Kjøbstadcommunerens Styrelse har jeg allerede mange Gange hørt een Bemærkning fremsætte, at dets Vedtagelse ikke vil indfri Grundlovens Løfte om Selvstyrelse for Communerne; det har altsaa heller ikke kunnet overraske mig, at denne Bemærkning atter idag er bleven gjentagen fra andre Medlemmers Side. Hvad der derimod unægteligt har maattet overraske mig ikke lidet, er, at det Lovudkast, som her foreligger, er blevet betegnet som et Tilbagestridt fra den nuværende Tilstand. Det ærede Medlem, som fremsatte denne Paastand (Sonne), støttede den nærmest derpaa, at det i Udkastet er foreslaaet, at en kongelig Embedsmand skal være født Formand for Communens Bestyrelse. Man skulde derefter snarest ledes til at troe, at Formanden for Communalbestyrelsen hidtil har været valgt og ikke en kongelig Embedsmand; men Forholdet er jo som bekjendt netop for Tiden det, at den samme Mand, Borgmesteren eller Byfogden, er Formand for den samlede Communalbestyrelse, som nu foreslaaes at skulle